

Силабус курсу

«Сучасні парадигми початкової освіти»

Освітній ступінь – третій (освітньо-науковий)
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 013 Початкова освіта
Освітньо-наукова програма «Початкова освіта»
Кількість кредитів – 5 Рік підготовки – I, семестр – II
Дні занять: вівторок, середа 5- пара (14-20 – 15-40 ауд. 320.
Мова викладання: українська

Керівник курсу

Доктор педагогічних наук, професор Чайка Володимир Мирославович

Контактна інформація:

ел.пошта: chaikavm2704@gmail.com
 контактний номер: + 38 067 208 23 48

Опис дисципліни

У навчальних планах ОПП «Початкова освіта» дисципліна «Сучасні парадигми початкової освіти» є нормативною навчальною дисципліною, яка має забезпечити формування необхідних теоретичних знань та практичних умінь майбутніх педагогічних працівників. Запропонований курс спрямований на засвоєння знань про сучасні парадигми початкової освіти, розвиток самостійного педагогічного мислення студентів, уміння осмислювати педагогічну діяльність, приймати виважені, оптимальні, ефективні і доцільні з наукових позицій та сучасних тенденцій руху початкової освіти рішення у розв'язанні педагогічних завдань.

Мета курсу – сформувати концептуальні й методологічні знання про сучасні парадигми початкової освіти; забезпечити теоретичну і практичну підготовку здобувачів вищої освіти до виконання функціональних обов'язків викладача й дослідника в закладах освіти України; забезпечити творчий саморозвиток особистості в умовах викликів сьогодення.

Зміст дисципліни «Сучасні парадигми початкової освіти» розроблено на основі відповідних вимог щодо підготовки аспірантів до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта з урахуванням дев'ятого рівня національної рамки кваліфікацій: здатності особи розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Структура курсу

Годи- ни Лек./ сем.	Тема	Результати навчання	Завдання
2/4	ОСНОВНІ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ ТА ЇХ СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА	Знати концептуальні й методологічні основи освітніх парадигм; вміти здійснювати аналіз педагогічної літератури щодо освітніх парадигм	Питання, есе
4/4	ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНА ПАРАДИГМА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	Знати основні положення особистісно-орієнтованої парадигми; вміти визначати концептуальні основи особистісно орієнтованої парадигми початкової освіти	Питання, проекти
2/4	КОМПЕТЕНТІСНА ПАРАДИГМА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	Розуміти та вміти охарактеризувати компетентісний підхід як нову освітню парадигму; уміти виявляти основні освітні компетенції вчителя початкової школи, а також учня; реалізовувати принципи демократизації управління як домінантної ідеї компетентісної педагогіки.	Питання, проекти
2/2	ТЕХНОЛОГІЧНА ПАРАДИГМА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	Знати поняттєвокатегоріальний апарат сучасних освітніх (педагогічних) технологій; обґрунтовувати Питання, проекти, презентації взаємозв'язок концептуальноцільових, змістових, процесуальних та результативноаналітичних компонентів освітніх технологій. Володіти методами і методиками діагностики стану сформованості компетентності (навченості, вихованості, ціннісної позиції) учнів	Питання, проекти

2/2	ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ КРИТИЧНО- КРЕАТИВНОЇ ПАРАДИГМИ	Знати особливості розвитку в учнів критичного мислення та креативності в умовах нової української школи; реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку	Питання, проєкти
2/4	ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ НОВОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ	Знати шляхи реалізації інформаційних технологій як елементу сучасної парадигми початкової освіти; уміти розробляти форми й методи для формування вмінь учнів під час використання комп'ютерних мереж	Кейси, проєкти, презентації
2/2	ГУМАНІСТИЧНА ПАРАДИГМА ОСВІТИ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	Знати основні засади гуманістичної парадигми; шляхи і засоби створення інклюзивнорозвивального простору початкової освіти; вміти характеризувати й аналізувати конструктивний вітчизняний і зарубіжний досвід педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами	Питання, проєкти, презентації
2/4	СТРУКТУРУВАННЯ ЗМІСТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ ІНТЕГРАТИВНОЇ ПАРАДИГМИ	Знати основні підходи до інтеграції змісту початкової освіти; вміти обґрунтувати концептуальні й методологічні знання з інтегрування змісту конкретних тем	Питання, проєкти, презентації
4/4	СУЧАСНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ НОВОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПАРАДИГМИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	Вміти охарактеризувати тенденції розвитку сучасної початкової освіти з погляду різних освітніх парадигм	Питання, проєкти, презентації

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
Інтегральна компетентність.	Здатність розв'язувати комплексні завдання і проблеми у галузі професійної та або дослідницько-інноваційної діяльності (в т. ч. із питань порівняльної педагогіки) що передбачає проведення власних наукових досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог
ЗК 1	Здатність до узагальнень, критичного мислення, аналізу та синтезу для розуміння процесів і явищ в освітній галузі, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки
ЗК 2.	Здатність удосконалювати і розвивати професійний , інтелектуальний і культурний рівні. Здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання в професійній діяльності.
ЗК 3.	Комплексність та системний підхід до проведення наукових досліджень на рівні доктора філософії. Комплексність у педагогічній діяльності щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і підготовки студентів до діяльності у галузі освіти (початкової освіти). Комплексність у прийнятті обґрунтованих рішень.
ФК 1	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в галузі початкової освіти та дотичних до них міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з педагогіки і психології та суміжних галузей.
ФК 3	Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.
ФК 7	Здатність у набутті та розумінні значного обсягу сучасних науково-теоретичних знань у галузі освіти / початкової освіти

Літературні джерела

1. Василенко Н.В. Нова українська школа: методичний консиліум. Управління освітою, 2018. №7-9. С. 24-32.
2. Васьківська Г.О. Дидактика початкової школи: навчально-методичний посібник. Київ : Педагогічна думка, 2019. 240 с.
3. Державний стандарт початкової освіти: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartupochatkovoyi-osviti>
4. Закон України «Про освіту» (2017 р.)
5. Калин В.И. Парадигмы образования в современной мировой педагогической практике. Збірник матеріалів II Міжнародної наукової конференції: Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої школи, м. Харків, ХДАДМ, 15-16 квітня 2010. Харків: ХДАДМ, 2010. С. 44-46.
6. Калошин В., Гоменюк Д. У чому причини успіху шкільної освіти Фінляндії. Управління школою, 2018. №7-9. С. 2-11.
7. Кірик М. Інновації в початковій школі. Ужгород, 2008. 344с.
8. Климко Л.В. Розбудова регіональної мережі громадсько-активних шкіл за умов освітніх змін. Управління школою, 2018. №13-15. С. 20-24.
9. Ковальова В. Розвиток творчої особистості молодшого школяра в умовах компетентісно орієнтованої освіти. Початкова школа, 2018. №2. С.1-3.
10. Кремень В. Освіта у контексті сучасних соціокультурних змін. Філософія освіти . 2008. №1-2 (7). С. 15-21.
11. Крисоватий А. Основні парадигми освіти та їх сутнісна характеристика. Психологія і суспільство. 2015. № 1. С. 114 – 116.
12. Матвієнко О. В. Виховання молодших школярів: теорія і технологія / Олена Валеріївна Матвієнко. К. : Видавничий дім «Стилос», 2006. 544 с.
13. Підласий І.П. Живий урок. Харків: Основа, 2017. 128 с.
14. Савченко О.Я. Закон України «Про освіту». Коментар у контексті проблем реформування початкової освіти. Початкова школа, 2018. №1. С.1-4
15. Нікулочкіна О. Урок ХХІ століття: обласний конкурс педагогічної майстерності. Учитель початкової школи, 2017. №1. С. 3-7.
16. Янкович О. І., Кузьма І. І. Освітні технології у початковій школі. Тернопіль: ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2018. 266 с.
17. Яресько К.В. Розвиток освітніх парадигм у сучасній педагогічній науці. Проблеми інженерно-педагогічної освіти. Х., 2004. Вип. 6. С. 44 – 49.

Електронні ресурси

1. Джура О. Д. Особистісно орієнтована освіта в контексті освітніх технологій. Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Філософія. 2013. Вип. 41(2). С. 132-143. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnpu_filos_2013_41\(2\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnpu_filos_2013_41(2)_15).
2. Сайт Міністерства освіти і науки України URL: <http://www.mon.gov.ua>
3. Онлайн-курс для вчителів початкової школи URL: <https://courses.edera.com/courses/course-v1:MON-EDERA-OSVITORIA+ST101+st101/about>
4. Сайт Інституту методів та змісту освіти URL: www.imzo.gov.ua
5. Калита Н. Підготовка вчителя початкової школи в контексті сучасних освітніх парадигм. Актуальні питання гуманітарних наук. 2015. Вип. 14. С. 265-269. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2015_14_38.
6. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. N. M. Bibik. — Київ : Літера ЛТД, 2018. — 160 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf>
7. Нова українська школа URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainskashkola>
8. Кравченко В. М. Проблема сутності парадигмального підходу до модернізації педагогічної освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2013. Вип. 32. С. 271-278. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2013_32_39.

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до 20% від максимальної оцінки). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.
- Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Використання будь-яких джерел інформації, в тому числі мобільних девайсів, під час тестування заборонене.
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять як правило є обов'язковим компонентом навчання. За необхідності (віддаленість місця проживання чи роботи аспіранта) чи наявності об'єктивних причин (участь у програмі академічної мобільності чи конференції, міжнародне стажування, хвороба тощо) відвідування може відбуватись вибірково за погодженням із керівником курсу. Навчання аспірантів також здійснюється в он-лайн режимі на платформі Moodle.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістовий модуль 1. Усне опитування, виготовлення презентації	40
Змістовий модуль 2. Усне опитування, виготовлення презентацій, кейсів, виконання вправ	40
ІНДЗ	20

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно.
B	85-89	добре.
C	75-84	добре.
D	65-74	задов.
E	60-64	задов.
FX	35-59	не задовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	не задов. з обов'язковим повторним вивченням курсу